

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій
Кафедра психології, політології та соціокультурних технологій

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Практика переддипломна

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність	053 Психологія
Освітня програма	Психологія

Затверджено рішенням Ради з якості факультету
іноземної філології та соціальних комунікацій

Протокол від 27 серпня 2019 р. № 1
Голова Ради з якості факультету
іноземної філології та соціальних комунікацій

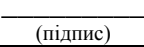
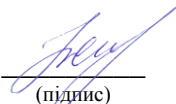
 Баранова С.В.
(підпис) (прізвище, ініціали)

Суми 2019 р.

**ДАНІ ПРО РЕЦЕНЗУВАННЯ ТА ПОГОДЖЕННЯ
РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Розробник:

Іванова Т.В., доцент кафедри психології, політології та соціокультурних технологій, кандидат психологічних наук;
Теслик Н.М., старший викладач кафедри психології, політології та соціокультурних технологій, кандидат психологічних наук;
Удунова Г.Є., доцент кафедри психології, політології та соціокультурних технологій, кандидат психологічних наук.

Рецензування програми дисципліни	робочої навчальної дисципліни	протокол № 2 від 22 травня 2019 р. Прізвище, ініціали, посада рецензента та/або дата і номер протоколу засідання експертної ради роботодавців
Розглянуто та схвалено на засіданні робочої проектної групи (РПГ) освітньої програми «Психологія» (назва освітньої програми)		протокол від 6 червня 2019 р. № 12 Керівник РПГ (гарант освітньої програми) (підпис) Іванова Т.В. (прізвище, ініціали)
Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри психології, політології та соціокультурних технологій (назва кафедри)		протокол від 26 червня 2019 р. № 13 Завідувач кафедри (підпис) Світайло Н.Д. (прізвище, ініціали)

Дані про перегляд робочої програми навчальної дисципліни:

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено			
		Дата та номер протоколу засідання РПГ	Підпис керівника РПГ (гаранта освітньої програми)	Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри

I. СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну	
Повна назва навчальної дисципліни	Практика переддипломна
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій. Кафедра психології, політології та соціокультурних технологій
Розробник(и)	Іванова Т.В., доцент кафедри психології, політології та соціокультурних технологій, кандидат психологічних наук; Теслик Н.М., старший викладач кафедри психології, політології та соціокультурних технологій, кандидат психологічних наук; Улунова Г.Є., доцент кафедри психології, політології та соціокультурних технологій, кандидат психологічних наук
Рівень вищої освіти	Перший рівень вищої освіти; НРК – 7 рівень; QF-LLL – 6 рівень; FQ-EHEA – перший цикл
Семестр вивчення навчальної дисципліни	4 тижні протягом 8-го семестру
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг навчальної дисципліни становить 5 кредитів ЄКТС, 150 годин, з яких 150 годин становить самостійна робота.
Мова(и) викладання	Українською мовою
2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі	
Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна для освітньої програми «Психологія»
Передумови для вивчення дисципліни	Перелік дисциплін, що мають бути вивчені раніше: «Вступ до спеціальності», «Загальна та експериментальна психологія», «Психофізіологія», «Психологія віртуального простору», «Теорії особистості», «Юридична психологія та основи психологічної експертизи», «Основи психологічного тренінгу», «Практикум з психології», «Психологія емоцій», «Психологія розвитку та педагогічна психологія», «Соціальна психологія», «Система роботи психологічних служб та методика роботи практичного психолога».

Додаткові умови	Проводиться одночасно з виконанням кваліфікаційної роботи бакалавра
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Метою є ознайомлення студентів із специфікою майбутньої спеціальності, закріплення і розширення у студента певних професійних практичних знань, вмінь та навичок із загальнопрофесійних і спеціальних дисциплін, необхідних для виконання кваліфікаційної роботи та надалі для плідної роботи в галузі психології, використовуючи сучасні методи дослідження у даній сфері та сучасні інформаційні технології та прикладне комп'ютерне програмне забезпечення.

4. Зміст навчальної дисципліни

Переддипломна практика є продовженням навчального процесу в реальних умовах професійної діяльності психолога. Вона сприяє поглибленню та закріпленню знань, набутих у процесі навчання, отриманні навичок дослідження, розв'язанні прикладних завдань. Студенти повинні ознайомитися з організацією та змістом, різноманіттям форм роботи фахівців організації чи установи, які володіють сучасними методами психологічного супроводу професійної діяльності.

За результатами проходження переддипломної практики студенти повинні поглибити знання у галузі психології, показати вміння використовувати нормативно-правові документи, що регулюють діяльність практичного психолога, інтерпретувати дані статистичної обробки експериментальних результатів дослідження, закріпити компетентності аналізу конкретних проявів психічної діяльності людини, діагностувати індивідуально-типологічні властивості, оцінювати рівень розвитку процесів, якостей, а також розуміти особливості роботи психолога з різними цільовими групами.

Переддипломна практика складається з таких етапів:

1. Організаційний етап.

Проведення загальних організаційних зборів студентів. Оформлення документації щодо місця проходження практики. Складання плану практики.

2. Практичний етап.

Ознайомлення із організаційними засадами діяльності психологічної служби бази практики. Ознайомлення із планом роботи психологічної служби організації. Планування науково-дослідницької та практичної діяльності практиканта у рамках плану роботи психологічної служби організації. Збір, обробка та інтерпретація емпіричних даних. Організація та проведення практичного заходу відповідно до погодженого плану.

3. Завершальний етап.

Обговорення результатів переддипломної практики. Підготовка звіту за результатами проходження практики. Захист звіту за результатами проходження практики.

Тематичний план практики:

1. Студент починає переддипломну практику з проведення емпіричного дослідження, що передбачено планом переддипломної роботи, зокрема:

- Підібрати адекватні темі переддипломної роботи методики дослідження.

<ul style="list-style-type: none"> - Підготувати методики дослідження до роботи. - Підібрати репрезентативну вибірку для проведення досліджень. - На основі проведеного психологічного дослідження та опрацьованого отриманого емпіричного матеріалу провести математико-статистичний аналіз отриманих даних. - Провести якісний та кількісний аналіз отриманих даних, підготувати інтерпретацію результатів дослідження (у формі тез конференції або розширеного звіту). <p>2. Складання корекційно-розвивальної програми у відповідності до мети емпіричного дослідження та вікової норми і вибірки досліджуваних, а також самостійне проведення за супервізією фахового психолога корекційних занять (у відповідності до третього розділу дипломної роботи).</p> <p>3. Апробація результатів дипломного дослідження (написання наукових тез та подання матеріалів в редакцію наукової конференції студентів, аспірантів та викладачів «Соціально-гуманітарні аспекти розвитку сучасного суспільства» або підготовка розширеного звіту практики).</p>	
5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни	
Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:	
РН1.	Знати організаційні засади та етичні принципи діяльності психологічної служби в організаціях
РН2.	Розуміти практичні вимоги до професійної діяльності психолога, умови роботи психологічної служби організації
РН3.	Усвідомити специфічні особливості професійної психологічної діяльності залежно цільової аудиторії та завдань організації
РН4.	Брати активну участь у плануванні та реалізації психологічних та соціально-психологічних заходів
РН5.	Звітувати за підсумками виконаної роботи у сфері професійної психологічної діяльності
6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів	
Програмні результати, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна:	
ПРН1	Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.
ПРН2	Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.
ПРН4	Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.
ПРН7	Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, застосовувати методи математичної статистики, формулювати аргументовані висновки.
ПРН8	Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для

	фахівців і нефахівців.
ПРН10	Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.
ПРН11	Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.
ПРН15	Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.
ПРН16	Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

7. Види навчальної діяльності

- НД1. Практична робота на базі психологічної служби бази практики відповідно до тематичного плану практики.
- НД2. Ознайомлення з організаційною структурою психологічної служби бази практики.
- НД3. Звіт по практиці відповідно до тематичного плану практики.
- НД4. Мультимедійна презентація та виступ про виконане завдання.

8. Методи викладання, навчання

МН1. Практико-орієнтоване навчання передбачає виконання практичного завдання (РН1 – РН5). Самостійному навчанню сприятиме робота в структурному підрозділі з вирішення управлінських завдань психологічної служби організації, використання сучасних методів і засобів психологічного забезпечення продуктивної діяльності. Формування навичок роботи у колективі у якості як виконавця, так і куратора заходу. Під час підготовки до звіту за результатами практико-орієнтованого навчання студенти розвивають навички самостійного навчання, критичного аналізу, синтезу та аналітичного мислення.

9. Методи та критерії оцінювання

9.1. Критерії оцінювання

Оцінка	Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
ВІДМІННО	відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5, 0 (відмінно)	$90 \leq RD \leq 100$
ДОБРЕ	в загальному правильна робота з певною кількістю помилок	4, 0 (добре)	$74 \leq RD \leq 89$
ЗАДОВІЛЬНО	виконання задовольняє мінімальні критерії	3,0 (задовільно)	$60 \leq RD \leq 73$
НЕЗАДОВІЛЬНО	можливе повторне	2 (незадовільно)	$35 \leq RD \leq 59$

	складання		
НЕЗАДОВІЛЬНО	необхідний курс дисципліни	повторний з навчальної	2 (незадовільно) RD < 35

9.2 Методи поточного формативного оцінювання

За дисципліною передбачені такі методи поточного формативного оцінювання: зустрічі та опитування під час виконання практики з кураторами та усні коментарі за його результатами, настанови куратора в процесі виконання практичних завдань, обговорення та взаємооцінювання студентами під час розв'язання практичних завдань, своєчасне виконання звіту з навчальної практики.

9.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

Оцінювання проводиться після проходження виробничої практики та написання звіту. Всі роботи повинні бути виконані самостійно.

Оцінка студента формується таким чином:

МО1 – звітна частина завдання практики (методи вирішення завдання, досягнуті результати) – 50 балів;

МО2 – презентація та захист звіту – 50 балів.

Форма підсумкового контролю – оцінювання письмового звіту з практики, відгук з бази практики (МО1) та презентації отриманих результатів (МО2).

При формуванні оцінки звітної частини завдання (МО1) встановлюються наступні критерії:

45-50 балів: робота є актуальною; цілі і задачі дослідження поставлені правильно; методи та методики вирішення даних задач вибрані доцільно; в роботі застосовані знання зі спеціальності, набуті під час навчання; основні результати роботи отримано за допомогою використання сучасних психологічних методів; текст роботи оформлено згідно з вимогами;

37-44 балів: актуальність роботи недостатньо обґрунтовано; зміст роботи нечітко відповідає поставленій цілі та задачам дослідження; показані загальні знання зі спеціальних дисциплін, методів та методики вирішення конкретної задачі; використано сучасні програмні комплекси; текст роботи оформлено згідно з вимогами, але містить неточності та помилки;

30-36 балів: деякі питання, розглянуті в роботі є актуальними; робота зв'язана з темою, але нечітко відповідає поставленій цілі і задачам дослідження; показані задовільні знання зі спеціальних дисциплін, методів та методик розв'язання конкретної задачі; використано сучасні програмні комплекси, але достовірність результатів не обґрунтовано; є помилки при оформленні тексту роботи.

При формуванні оцінки за презентацію та захист результатів (МО2) встановлюються наступні критерії:

45-50 балів: студент відмінно орієнтується у матеріалі роботи, на питання під час презентації відповідає грамотно, викладення матеріалу послідовне, логічне та ґрунтується на відмінних знаннях теоретичного та практичного матеріалу, використовується необхідна термінологія, представлений графічний матеріал оформлено за усіма вимогами;

37-44: студент добре розкриває тему, що розглядається у роботі, дає

вичерпані відповіді практично на всі питання під час презентації, не допускає помилок в термінах і визначеннях, показує хороші знання теоретичного та практичного матеріалу, представлений графічний матеріал добре оформлений;

30-36: студент демонструє достатні знання за темою роботи; на ряд питань під час презентації роботи не дає вичерпних відповідей; достатньо володіє теоретичним матеріалом, необхідними навичками і вміннями зі спеціальності; представлений графічний матеріал оформлено з помилками та недоліками.

Для отримання загальної позитивної оцінки з дисципліни студент повинен набрати не менше ніж 60% з кожного виду оцінювання МО1 та МО2. Студент, який протягом виробничої практики виконав всі заплановані види практичної роботи та набрав необхідну кількість рейтингових балів, яка відповідає позитивній оцінці не менше 60, отримує оцінку у відповідності до набраних рейтингових балів.

Студент, який протягом поточної роботи набрав кількість рейтингових балів, має право на два доопрацювання та представлення звіту викладачу та комісії.

10. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

<p>10.1. Засоби навчання</p>	<p>Для забезпечення можливості досягнення запланованих результатів навчання бази практик повинні володіти необхідним кадровим та науково-технічним потенціалом, зокрема:</p> <ul style="list-style-type: none"> - комп'ютерним обладнанням (ЗН1), - навчальною літературою (ЗН2).
<p>10.2 Інформаційне та навчально- методичне забезпечення</p>	<p>Основна література.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опанасюк, В. В. (2018). Методичні вказівки до практичних занять з «Ознайомлювальної практики. Супровід і звітування для забезпечення принципів дуального навчання». Суми: Сумський державний університет. 2. Світайло, Н.Д., Купенко, О.В. (2018). Методичні вказівки по організації практики студентів. Суми: Сумський державний університет. 3. Іванова Т.В., Чернякова Г.А., Теслик Н.М. (2019). <i>Методичні вказівки з організації практики студентів спеціальності «Психологія»</i>. Суми: Сумський державний університет. <p>Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Введение в психологию / Р. Л. Аткинсон, Р. С. Аткинсон, Э. Е. Смит [и др.]; ред. : В. П. Зинченко, А. И. Назаров, Н. Ю. Спомиор. 15-е междунар. изд. Спб. : Прайм-ЕВРОЗНАК, 2007. 816 с. : ил. (Большая университет. б-ка). Лит. : с. 805 - 816. 2. Кочюнас Р. Основы психологического консультирования : пер. с лит. / Р. Кочюнас ; под ред. В. В. Макарова. М. : Акад. проект, 1999. 239 с. (Б-ка психологии, психоанализа, психотерапии). 3. Красновський В. М. Психологічна освіта : вимоги часу і

шляхи освоєння. *Практична психологія та соціальна робота*. 2011. № 12. С. 18-22.

4. Курс практической психологии, или как научиться работать и добиваться успеха : для высш. упр. персонала : учеб. пособие / сост. Р. Р. Кашапов. М.: АСТ-ПРЕСС, Ижевск : Изд-во Ижев. ун-та, 2001. 448 с.

5. Немов Р. С. Психологія : в 3 кн. : учеб. для высш. пед. учеб. заведений. М. : ВЛАДОС, 1999. Кн. 3 : Психодіагностика. М., 1999. 632 с.

6. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія : у 2 кн. : підруч. для вузів. К. : Либідь, 2006. Кн.2 : Соц. психологія груп. Приклад. соц.психологія. 560 с.

7. Основи практичної психології : підруч. для вузів / В. Панок (кер.), Т. Титаренко, Н. Чепелева [та ін.]. К. : Либідь, 2003. 536 с.

8. Строяновська О. В. Психологічна служба в системі освіти : практикум з навчального курсу для практичних психологів : навч. посіб. К. : Каравела, 2010. 176 с.

9. Терлецька Л. Основи психодіагностики. К. : Главник, 2006. 144 с.

10. Цигульська Т. Ф. Загальна та прикладна психологія : як допомогти собі та іншим : курс лекцій : навч. посіб. К. : Наук. думка, 2000. 190 с.

11. Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підручник. 3-тє вид., стереотип. К. : Знання-Прес, 2003. 295 с.

Додаток 1

Узгодження результатів навчання з методами викладання, навчання та оцінювання

Програмні компетентності / результати навчання	Результат навчання за дисципліною	Види навчальних занять	Види навчальної діяльності	Методи, технології викладання і навчання	Засоби навчання	Методи та критерії оцінювання
ЗК3, ЗК15, ФК29 / ПРН1, ПРН2	РН1	-		МН1	ЗН 1, ЗН 2	МО1, МО2
ЗК6, ЗК17, ФК 20, ФК29 / ПРН4, ПРН10	РН2	-		МН1	ЗН 1, ЗН 2	МО1, МО2
ЗК6, ФК19, ФК 20, ФК 21, ФК29 / ПРН2	РН3	-		МН1	ЗН 1, ЗН 2	МО1, МО2
ЗК1, ЗК7, ЗК12, ЗК17, ФК22, ФК31, ФК 32 / ПРН4, ПРН7, ПРН8, ПРН11	РН4	-		МН1	-	МО1, МО2
ЗК4, ЗК9, ЗК16, ФК27, ФК28 / ПРН15, ПРН16	РН5	-		МН1	ЗН 1, ЗН 2	МО1, МО2